Samen maken we Utrecht mooier!

Samen maken we Utrecht mooier

Voorwoord

Samen maakten we Utrecht mooier!

‘Samen maken we Utrecht mooier’ is de fraaie pay-off van de provincie. Nog fraaier is het dat na vier jaar hard werken de conclusie getrokken kan worden dat we met elkaar inderdaad succesvol zijn geweest: de provincie is mooier geworden! En daar zijn wij oprecht trots op.
De voorbeelden uit de zeven AVP gebieden in de provincie Utrecht die u in dit boek ziet, maken dit duidelijk. Het is maar een greep uit de honderden projecten die door de programmabureaus in de gebieden zijn ontwikkeld en hun goedkeuring kregen van de gebiedscommissies.
Deze resultaten zijn niet vanzelf tot stand gekomen. De meeste projecten hebben een ingewikkelde ontstaansgeschiedenis achter de rug, waarbij veel partijen betrokken waren. Door de inzet en het vakmanschap van gebiedsontwikkeling zijn er vele initiatieven tot succesvolle uitvoering gekomen. Wel gehoopt, nooit gedacht en toch gekregen!

Samenwerken is op stoom!

Vier jaar geleden is de provincie Utrecht gestart met een provinciedekkende aanpak om zeven gebieden verantwoordelijkheid te geven voor de ontwikkeling van hun gebied. Sommige gebieden waren hier al mee bezig, anderen werden als nieuw gebied op de kaart gezet en moesten nog hun weg en identiteit zoeken. Het feit dat in alle gebieden de uitvoering volop aan de gang is en nu aan het einde van de periode de beschikbare budgetten nagenoeg uitgeput zijn, laat zien hoe succesvol deze keuze van de provincie geweest is en hoe sterk het verantwoordelijkheidsgevoel is in de gebieden. Waar we in dit boek spreken over de provincie Utrecht gaat het om Provinciale Staten, Gedeputeerde Staten en de afdeling ILG (Investering Landelijk Gebied). Bij alle resultaten hebben zowel provincie Utrecht als de gebiedscommissies/programmabureaus een initiërende en faciliterende rol gehad. Tevens stonden zij aan de lat om de financiering rond te krijgen voor de projecten.

Samen verder!

Het werk is niet af. De provincie Utrecht is samen met de gebieden op weg gegaan voor een periode van zeven jaar. De doelen zijn voor een deel gerealiseerd. In alle gebieden zijn nog verschillende projecten en processen in ontwikkeling. Dat dit zal moeten met minder middelen en met bijgestelde ambities is voor iedereen duidelijk. Dat vanuit deze bijgestelde ambities het werk met de zelfde kracht van samenwerking, het zelfde verantwoordelijkheidsgevoel en vanuit een betrouwbare overheid doorgang moet vinden moge ook duidelijk zijn. De gebiedscommissies rekenen er op dat de provincie de regisseursrol waar maakt en het financieel kader schept passend bij de gestelde ambities. Tevens wordt verwacht dat de provincie een maximale inspanning zal doen om de goed lopende samenwerking, waarbinnen ieder zijn verantwoordelijkheid neemt, niet halverwege te beëindigen: samen maken we de provincie Utrecht graag nog mooier!

Namens de zeven gebiedscommissies in provincie Utrecht: de Venen, De Utrechtse Waarden, Stad en Land Utrecht, Utrechtse Vecht en Weiden, Heel de Heuvelrug, Kromme Rijnstreek en Gelderse Vallei/Eemland.

Schaapskudde op de Heuvelrug

Index

Voorwoord	3
Agenda Vitaal Platteland in Utrecht	5
De Venen	6
De Utrechtse Waarden	12
Stad en Land Utrecht	18
Utrechtse Vecht en Weiden	24
Kromme Rijnstreek	30
Heel de Heuvelrug	36
Gelderse Vallei en Eemland	42
De toekomst?	49
Colofon	50

Insectenkast
Familiegaard de Boswachter, Haarzuilens

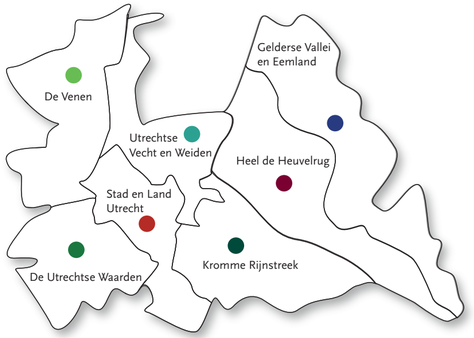

Agenda Vitaal Platteland in Utrecht

Sinds 2007 wordt er binnen de provincie Utrecht gewerkt aan de Agenda Vitaal Platteland. Hierin werken een veelheid aan partijen samen aan een krachtig landelijke gebied: provincies, gemeenten, waterschappen, Leadergroepen, agrariërs, terreineigenaren, terreinbeheerders en maatschappelijke organisaties vanuit de sectoren landbouw, natuur, landschap en recreatie. Ook u hebt hieraan meegewerkt. En zo hebben wij samen Utrecht mooier gemaakt. Agenda Vitaal Platteland (AVP) wordt uitgevoerd vanaf 2007 tot 2013.

De provincie Utrecht is verdeeld in zeven AVP-gebieden. Elk gebied heeft een eigen samenwerkingsverband, gebiedscommissie en programmabureau. De thema's waaraan gewerkt wordt binnen deze zeven gebieden zijn: natuur, landschap, cultuurhistorie, recreatie, water, landbouw en sociaal-economische vitaliteit van het landelijk gebied.

Elk AVP-gebied bepaalt zelf met welke projecten zij de gestelde doelstellingen bereiken. De gebiedscommissie stelt de uitvoeringsprogramma's op. Een programmabureau voert de programma's uit. In de afgelopen vier jaar was de interesse voor Agenda Vitaal Platteland groot. Zowel bij bestuurders, als bij eigenaren, agrariërs, ondernemers en belangenorganisaties. Velen werkten mee aan de resultaten. De provincie Utrecht heeft naast deze goede samenwerking geld geïnvesteerd in het landelijk gebied. Dit zijn grote financiële impulsen voor het werk van de programmabureaus.

Wat deze vier jaar hebben opgeleverd aan concrete resultaten laat dit fotoboek zien. Wij danken een ieder die heeft meegewerkt of meebetaald hartelijk voor deze samenwerking en de resultaten.

De Venen

www.devenen.nl

De Venen is een uniek veenweidegebied in het Groene Hart. In het westen grenst de Venen aan de Amstel, in het noorden en oosten aan de A9 en A2, en in het zuiden aan de Kromme Rijnstreek.
Het mooie open landschap met weidse groene polders met weilanden vol koeien, schapen en vogels nodigt uit tot recreëren. Ergens in de verte wijst het silhouet van een kerktoren de weg naar het eerstvolgende dorp. En overal schittert het water: in meanderende riviertjes, grote plassen en ontelbare sloten.
Ooit was de streek een groot veenmoeras. Vanaf de Middeleeuwen is het ontwaterd voor weiland en afgegraven voor turf. De Vinkeveense Plassen, de wonderlijke hoogteverschillen in het landschap en de prachtige poldermozaïeken van veenweiden en sloten zijn zo ontstaan.

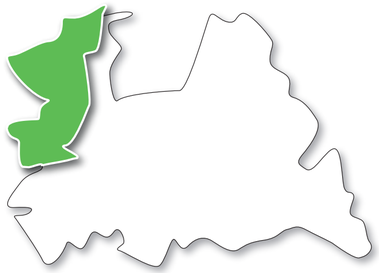

Hooiberghutten, bed and breakfast in de Venen
Resultaat: 24 hooiberghutten op een kleine boerderijcamping of bij de boer op het erf. De comfortabele hutten zijn geschikt voor vier of vijf personen.
Samenwerking: Vereniging Hooiberghutten, LTO Noord Projecten, Agrarische Natuur- en Landschapsvereniging de Utrechtse Venen en provincie Utrecht.

Mobiele melkwagen, innovatieve landbouw
Resultaat: een initiatief van een ondernemer uit Woerden waardoor ook op natuurgraslanden en op grasland met een hoger waterpeil de koeien gemolken kunnen worden.
Samenwerking: biologische melkveehouderij De Groot, Praktijknetwerk Veehouderij, Wageningen UR Lifestock Research en provincie Utrecht.

Pilot onderwaterdrainage Groot Wilnis-Vinkeveen
Resultaat: inzicht in mogelijkheden van onderwaterdrainage voor het versterken van de landbouw en het minimaliseren van bodemdaling. Het convenant Groot Wilnis-Vinkeveen is gericht op een integrale opgave voor vitale landbouw, veelzijdige natuur, beperking bodemdaling, schoon water en weidse recreatie.
Samenwerking: Alterra, LR Praktijkcentrum Zegveld, LTO Noord, Waterschap AGV, melkveehouderij G. van Eck en provincie Utrecht.

Eerste wandelpad Marickenland
Resultaat: met de aanleg van drie bruggen is Marickenland 'open'. De komende jaren zal het gebied tussen Mijdrecht, Wilnis, Vinkeveen en Waverveen veranderen in een natuur- en recreatiegebied van 500 hectare.
Samenwerking: gemeente De Ronde Venen, CBKU, Jan Konings, AGV/Waternet, Staatsbosbeheer, Dienst Landelijk Gebied en provincie Utrecht.

Restauratie fort bij Abcoude
Resultaat: herstel van het oudste landfort van de Stelling van Amsterdam. De Stelling van Amsterdam is onderdeel van het Unesco Werelderfgoed.
Samenwerking: Natuurmonumenten, gemeente Abcoude, Stichting Herstelling, Programmabureau Stelling van Amsterdam en provincie Utrecht.

Waverhoek 60 ha nieuwe 'natte' natuur
Resultaat: een eldorado voor vogels: in het voorjaar fourageren er duizenden lepelaars en grutto's. In andere seizoenen weten o.a. purperreigers, kolganzen, smienten, zomertalingen en roerdompen Waverhoek goed te vinden.
Samenwerking: Natuurmonumenten, AGV/Waternet, Dienst Landelijk Gebied en provincie Utrecht.

Zwarte sterns broeden op nestvlotjes
Resultaat: als gevolg van agrarisch natuurbeheer (plaatsen van nestvlotjes) in 2010 de grootste kolonie Zwarte Stern in Nederland en West-Europa.
Samenwerking: Agrarische natuur- en landschapsvereniging de Utrechtse Venen, Landschap Erfgoed Utrecht en provincie Utrecht.

Blik op Woerden, uitkijktoren
Resultaat: vrij toegankelijke uitkijktoren op recreatief startpunt biedt de recreant uitzicht op Woerden, Kamerik en de Grecht.
Samenwerking: Leader, Stichting Kamerik op de kaart, gemeente Woerden, VSB-fonds, de Boerinn, Recreatieschap Stichtse Groenlanden en provincie Utrecht.

De Utrechtse Waarden

www.utrechtsewaarden.nl

De Utrechtse Waarden ligt in het zuidwesten van Utrecht en is onderdeel van het Nationaal Landschap het Groene Hart. Het gebied bestaat uit de Linschoterwaard en de Lopikerwaard. Het is een open en groen gebied met lange linten van bebouwing.

In de De Utrechtse Waarden ligt het kleine stadje Oudewater, de vestingstad Montfoort, het negen kernen tellende dorp Lopik en een aantal kleine dorpen in de gemeenten Montfoort en Oudewater. Ook een deel van het buitengebied van de gemeente IJsselstein behoort tot De Utrechtse Waarden. Kenmerkend zijn de grote open polders met verspreid liggende eendenkooien en geriefhoutbosjes, opgehangen in een raamwerk van rivieren, brede groene bebouwingslinten en strakke hout- en dwarskaden.

Uitkijktoren De Utrechtse Waarden
Resultaat: uitkijktoren van zo'n negen meter hoog op de Noordzijdsekade , met prachtig uitzicht op natuurontwikkelingsgebied Willeskop, reservaat Benschop en de omliggende polders.
Samenwerking: gemeenten Lopik, Montfoort en Oudewater, de heer A.H. de Haan en Staatsbosbeheer en provincie Utrecht.

Aardkundige route in IJsselstein, Lopik, Montfoort en Oudewater
Resultaat: boekje met drie fietsroutes langs aardkundige elementen en vier informatiepanelen.
Samenwerking: Landschap Erfgoed Utrecht (uitvoerder), WBL, Hugo Kotestein, 4 gemeenten (Montfoort, Oudewater, Lopik, IJsselstein), Europa en provincie Utrecht.

Inrichting routeplaatsen Lekdijk tussen Uitweg en Schoonhoven
Resultaat: verspreid langs de Lekdijk zijn zeven picknickplekken ingericht.
Samenwerking: gemeente Lopik, Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden, Staatsbosbeheer en maatschap Kromwijk de Gier en provincie Utrecht.

Brede School Linschoten
Resultaat: een cultuurhuis met diverse faciliteiten. Verbeteren van het voorzieningenniveau en de sociale cohesie in Linschoten, nu en in de toekomst.
Samenwerking: gemeente Montfoort, OBS Prins Claus, Stichting Welzijnsondersteuning Montfoort en Linschoten, PC Basisschool Timotheüs, Kern Kinderdagopvang en buitenschoolse opvang, peuterspeelzaal Duimelotje, regiobibliotheek Het Groene Hart, Centrum voor Jeugd en Gezin, Beaumont, fysiotherapeutenmaatschap Woeden e.o en provincie Utrecht.

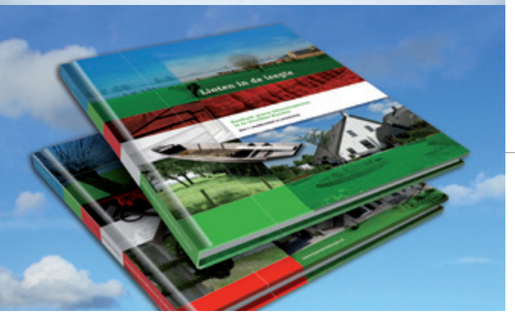

B&B en vergaderfaciliteit 'Onder den Peerenboom' in Benschop
Resultaat: een bed & breakfast met vergaderruimte, een gerestaureerd gemeentelijk monument, een hersteld boerenhok. De elementen erf, boerderij, bijgebouwen en zichtlijnen vormen een waardevol geheel.
Samenwerking: gemeente Lopik, Agrarisch Erfgoed Groene Hart, familie Berns en provincie Utrecht.

Linten in de leegte Utrechtse Waarden
Resultaat: een handboek dat bestaat uit twee boeken over de streekeigen groene en bebouwde elementen en tips voor het eigen erf en bebouwing.
Samenwerking: gemeente Oudewater, Montfoort, Lopik, IJsselstein, Arcadis, LEU, Pim Steenbergen, Paul Minkjan, streekwijzen Harm Alta, Peter Versloot, Tony de Haan en Piet Broeders, KF Hein en Kwaliteitsimpuls Groene Hart en provincie Utrecht.

Groene Landschapselementen en erven 2010-2012 in Lopik, Oudewater en Montfoort
Resultaat: twintig tot dertig groene erven of delen daarvan, met streekeigen beplanting en eventueel kleine landschappelijke elementen daaromheen.
Samenwerking: gemeente Montfoort, Lopik, Oudewater, diverse bewoners in het buiten- gebied en provincie Utrecht.

Ommetjes Rosenboom Lopik en Benschop
Resultaat: twee boerenlandommetjes van 3 kilometer die wandelroutes Ronde van Lopik (15 km) en Ronde van Benschop (8 km) met elkaar verbinden.
Samenwerking: gemeente Lopik, familie Rosenboom, Staatsbosbeheer en Agrarische Natuurvereniging Lopikerwaard e.o. en provincie Utrecht.

Stad en Land Utrecht

www.stadenlandutrecht.nl

Stad en Land Utrecht omvat het landelijk gebied ten westen van de stad Utrecht en de hele gemeente Vianen. Het telt zes deelgebieden: Haarzuilens, Harmelen, polder Reijerscop, Hollandse IJssel, Lange Vliet en IJsselwetering en het platteland van Vianen. De projecten zijn erop gericht de relatie tussen stad en platteland te versterken.
Met respect voor historie en landschap worden bijvoorbeeld nieuwe recreatie- en natuurgebieden gerealiseerd voor de bewoners van de nieuwbouwwijken bij dit gebied, zoals Leidsche Rijn, Maarssen, Nieuwegein en IJsselstein. Ook wordt de landbouwstructuur in het gebied versterkt. Zo ontwikkelt de streek zich tot een gevarieerd buitengebied waar het goed leven en werken is en waar bewoners uit de nabijgelegen stad zich welkom voelen.

Recreatiegebieden Haarzuilens
Resultaat: recreatiegebieden Wielrevelt en Klein Limburg met fiets- wandel- en struinpaden in een open landschap.
Samenwerking: Natuurmonumenten, gemeente Utrecht, Recreatieschap de Stichtse Groenlanden, Dienst Landelijk gebied en provincie Utrecht.

Fietsbrug Maarssen
Resultaat: goede aansluiting van Maarssen op het recreatiegebied Haarzuilens via een fietsbrug over de rijksweg A2.
Samenwerking: Dienst Landelijk Gebied, Rijkswaterstaat en provincie Utrecht.

Gebiedsplan Hollandse IJssel
Resultaat: een combinatie van natuur- en recreatiegebieden met fiets- en wandelpaden en vaarroutes, toegankelijk voor publiek.
Samenwerking: Dienst Landelijk Gebied, Staatsbosbeheer, gemeente IJsselstein, Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden, Recreatieschap de Stichtse Groenlanden en provincie Utrecht.

Plaatsing picknicktafel Haarzuilens
Resultaat: picknicktafel aangeboden door stichting Vrienden van de Joostenlaan, uit Vleuten.
Samenwerking: Dienst Landelijk Gebied, bewonersorganisaties rondom Haarzuilens en provincie Utrecht.

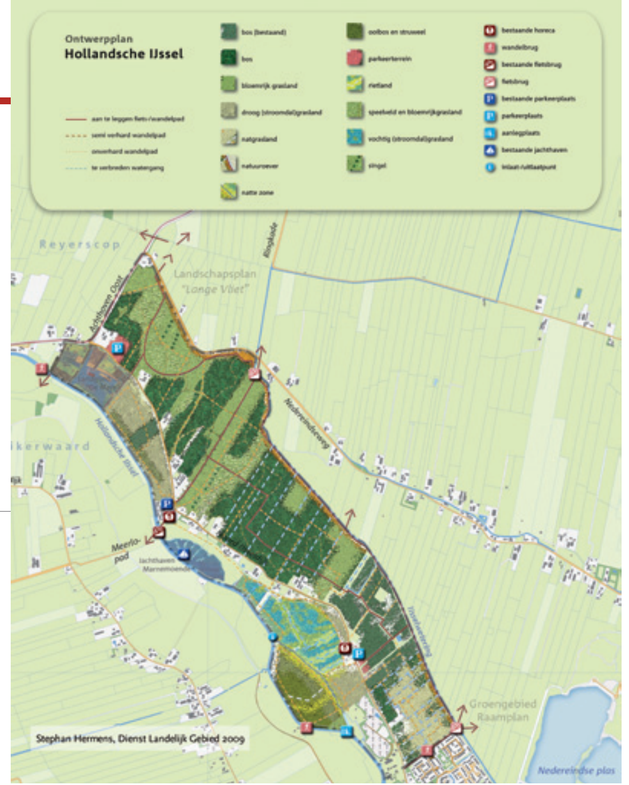

Avontuur Natuur Harmelen
Resultaat: realisatie van 6,5 hectare beleefbare natuur naast het dorp met struinpaden en trekpontje. Dit is onderdeel van de Ecologische Hoofdstructuur.
Samenwerking: gemeente Woerden, Dienst Landelijk Gebied, Staatsbosbeheer, bewoners Harmelen en provincie Utrecht.

Familiegaard de Boswachter Haarzuilens
Resultaat: productieboomgaard wordt hoogstamboomgaard, voor publiek toegankelijk.
Samenwerking: Natuurmonumenten, Nationaal Landschap Groene Hart, lokale basisschool, sponsors en provincie Utrecht.

Grondaankoop realisatie Ecologische Hoofdstructuur Vianen
Resultaat: grondaankoop natuurgebied Bolgerijen aansluitend op een aan te leggen ecoduct over de rijksweg A2.
Samenwerking: Dienst Landelijk Gebied, Het Utrechts Landschap en provincie Utrecht.

Restauratie Kasteeltuinen Haarzuilens
Resultaat: hersteld hertenkamp met een schitterende, nieuwe vijver en restauratie van de Romeinse Tuin, in het noorderpark van kasteel De Haar.
Samenwerking: Stichting Kasteel de Haar, Nationaal Landschap Groene Hart, lokale sponsors en provincie Utrecht.

Utrechtse Vecht en Weiden

www.utrechtsevechtenweiden.nl

Het gebied van Utrechtse Vecht en Weiden omvat zowel de Vechtstreek met zijn rivier en plassengebied als het Noorderpark: een gebied met landgoederen en buitenplaatsen met romantische theekoepeltjes en de geheimzinnige forten en versterkingen van de Nieuwe Hollandse Waterlinie als een veenpolderlandschap met landbouw. Het is een kwetsbaar gebied dat wordt bedreigd door bodemdaling, plannen voor bebouwing en recreatie. Maar met een goed planologisch beleid, verstandig waterbeheer, landbouw die het landschap openhoudt en het verder ontwikkelen van de Nieuwe Hollandse Waterlinie tot recreatiegebied kunnen alle kansen worden benut om de Vechtstreek en het Noorderpark het “buiten van de Randstad” te laten zijn.

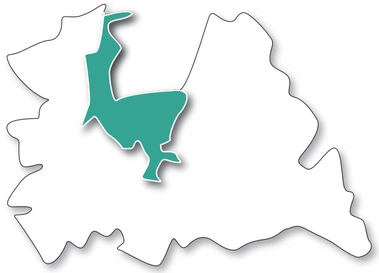

Brug bij Nigtevecht
Resultaat: er komt een belangrijke fietsverbinding in twee provincies tussen Amsterdam en de Gooi- en Vechtstreek.
Samenwerking: Rijkswaterstaat, Natuurmonumenten, gemeenten Stichtse Vecht, De Ronde Venen, provincies Utrecht en Noord-Holland.

Fort van de Democratie op Lunet 1 Utrecht
Resultaat: in de voormalige atoombunker op Lunet I is voor scholieren een interactieve tentoonstelling ingericht over vrijheid, democratie en vooroordelen. In de rechterflankkazemat zit een buitenschoolse opvang Het Fort.
Samenwerking: gemeente Utrecht, Fort Lunet I, stichting Vredeseducatie, buitenschoolse opvang Het Fort en provincie Utrecht.

Realiseren van een Ecologische Hoofd Structuur-verbinding tussen de Venen en de Bethunepolder
Resultaat: ecopassage onder de A2, met betrokkenen in het gebied zijn gesprekken gevoerd en grond is deels verworven.
Samenwerking: Rijkswaterstaat, alle partijen binnen de Gebiedscommissie Utrechtse Vecht en Weiden en provincie Utrecht.

Streekmuseum boerderij Vredegoed, Tienhoven (Oud Maarsseveen)
Resultaat: opening streekmuseum Vredegoed. In het museum zijn voorwerpen van rond 1900 uit de omgeving tentoongesteld..
Samenwerking: Stichting Boerderijmuseum Vredegoed, gemeente Stichtse Vecht en provincie Utrecht.

Restauratie Fort Nieuwersluis
Resultaat: Fort Nieuwersluis van Natuurmonumenten, onderdeel van de Nieuwe Hollandse Waterlinie (verdedigingslinie uit de 19e eeuw) is nu een oase van rust. Gebouwen worden gerestaureerd.
Samenwerking: Natuurmonumenten, projectbureau Nieuwe Hollandse Waterlinie, Fort Nieuwersluis en provincie Utrecht.

Boerderij in de Kijker rondom Utrecht
Resultaat: aanbieden interactieve boerderijlessen aan basisscholen uit de buurt van Utrecht. In het Noorderpark bezoekt een schoolklas een boerderij en gaat dan daadwerkelijk bij de dieren kijken en helpen.
Samenwerking: Vereniging Boerderij in de kijker, LTO en agrariërs rondom de stad Utrecht, provincie Utrecht.

Restauratie Molen De Kraai, Westbroek
Resultaat: in oude staat herstelde particuliere Molen De Kraai, die een functie had in de Nieuwe Hollandse Waterlinie.
Samenwerking: eigenaar Molen De Kraai, gemeente De Bilt, projectbureau Nieuwe Hollandse Waterlinie en provincie Utrecht.

Restauratie sluizencomplex Nieuwe Hollandse Waterlinie bij Oud Zuilen
Resultaat: het sluizencomplex is onderdeel van de Nieuwe Hollandse Waterlinie. Recentelijk is de sluis Westbroek bij Oud Zuilen gerestaureerd. Ook de naastgelegen sluis Buitenweg wordt momenteel gerestaureerd.
Samenwerking: Waterschap Amstel, Gooi en Vecht, projectbureau Nieuwe Hollandse Waterlinie en provincie Utrecht.

Kromme Rijnstreek

www.streekhuiskrommerijn.nl

De kracht en pracht van de Kromme Rijnstreek het gebied ten (zuid)-oosten van de stad Utrecht begrensd door de Neder-Rijn in het zuiden, de Utrechtse Heuvelrug in het Oosten, de A28 in het noorden en de stad Utrecht in het westen. Dit is hèt landschap van water en gras, van wolken en wind, van zon en fruit. Het is een prachtig cultuurland en niet voor niets onderdeel van de twee nationale landschappen Nieuwe Hollandse Waterlinie en Nationaal Landschap Rivierengebied. Landbouw en landschap hebben hier een directe relatie die nog altijd te ontdekken is: in de kavelpatronen, dijkweggetjes, forten, landgoederen en natuurlijk de streekproducten. De Kromme Rijnstreek is krachtig en prachtig en biedt vele mogelijkheden voor recreatie, landbouw, particulier natuurbeheer en andere activiteiten.

Stadshaven Wijk bij Duurstede
Resultaat: herinrichting van de stadshaven waarmee het oude Dorestad en de Kromme Rijnstreek op de toeristische kaart worden gezet.
Samenwerking: gemeente Wijk bij Duurstede en provincie Utrecht.

Fort Honswijk Houten
Resultaat: noodrestauraties aan het rijksmonument Fort Honswijk op het Eiland van Schalkwijk om verval te beperken. Het herstel van onderdelen bespaart geld op de lange termijn.
Samenwerking: gemeente Houten en Fort Honswijk en provincie Utrecht.

Kwaliteitsfruit Kromme Rijnstreek
Resultaat: het behouden, versterken en vergroten van de marktpositie van 25 ondernemers in de fruitteeltsector in de Kromme Rijnstreek.
Samenwerking: LTO Noord, ondernemers uit de Kromme Rijnstreek en provincie Utrecht.

De juiste zorg voor lanen Langbroekerwetering
Resultaat: herstel van lanenstructuur op 21 locaties als drager van landschappelijke hoofdstructuur.
Samenwerking: stuurgroep Kromme Rijnstreeklandschap, particuliere grondeigenaren en provincie Utrecht.

Dienstencentrum Cothen
Resultaat: dienstencentrum met culturele en zorgfuncties: bibliotheek, WMO-loket, gezondheidscentrum (tandarts, huisarts, fysiotherapeut en apotheek), cultureel centrum en (centrale) wachtruimte.
Samenwerking: Samenwerking: Woningbouwstichting Cothen (WBSC), gemeente Wijk bij Duurstede, de Stichting Dorpshuis, bibliotheek Cothen, lokale bevolking en provincie Utrecht.

Speelbos Nieuw Wulven Houten
Resultaat: een natuurlijk speelbos van negen ha voor kinderen en hun (groot)ouders.
Samenwerking: gemeente Houten, gemeente Bunnik, Staatsbosbeheer, Aardrijk, Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden, Dienst Landelijk Gebied en provincie Utrecht.

Nazuivering Zeist
Resultaat: op de Riool Water Zuiverings Installatie Zeist is een filterinstallatie gerealiseerd. De waterkwaliteit voldoet hiermee weer aan Europese normen, het natuurlijk ecosysteem kan zich herstellen en er is schoon water beschikbaar voor verdrogingsbestrijding.
Samenwerking: Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden en provincie Utrecht.

Natuurontwikkeling De Bunsing Zeist
Resultaat: natuurontwikkelingsproject de Bunsing (ten oosten van Slot Zeist) van 21 ha. nat schraalgrasland inclusief een wandelpad van 700 meter langs het gebied.
Samenwerking: Het Utrechts Landschap, Gemeente Zeist, Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden, Dienst Landelijk Gebied, Natuurlijk Zeist West en provincie Utrecht.

Heel de Heuvelrug

www.heeldeheuvelrug.nl

De Heuvelrug is het op één na grootste bos- en heidegebied van Nederland. Centraal gelegen in Nederland, van Grebbeberg tot het Gooimeer.

Het gebied is de groene 'achtertuin' voor bewoners van de Heuvelrug en ontvangt miljoenen bezoekers per jaar. Er is veel waardevolle cultuur en natuur. Kansen benutten, initiatieven steunen en tevens een goede balans vinden tussen natuur, cultuur en recreatie in het gebied is essentieel voor behoud en ontwikkeling. Samen werken aan 'Heel de Heuvelrug' is een enorme sprong vooruit. Programmabureau Heel de Heuvelrug zet zich hiervoor in.

Informatiecentrum Amerongen
Resultaat: aanleg Groene Entree Amerongen met informatiecentrum in tabaksschuur, informatiepanelen en startpunten voor recreatieve routes.
Samenwerking: gemeente Utrechtse Heuvelrug (voorheen Amerongen), Leader, Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug, Het Utrechts Landschap en provincie Utrecht.

Paleis Soestdijk
Resultaat: regionale conferentie over toekomst van Paleis Soestdijk en omgeving op verzoek van Statenleden provincie Utrecht.
Samenwerking: Rijksgebouwendienst Paleis Soestdijk en provincie Utrecht.

Ecopassage onder N225 tussen Elst en Rhenen
Resultaat: verbinding tussen Heuvelrug en uiterwaard langs Nederrijn, waardoor leefgebieden worden vergroot.
Samenwerking: Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug, Het Utrechts Landschap en provincie Utrecht.

Fietspad in Soest
Resultaat: twee kilometer fietspad aangelegd ten behoeve van een mooie recreatieve route en sterk verbeterde verbinding tussen Soest en Den Dolder.
Samenwerking: programmabureau Hart van de Heuvelrug, gemeente Soest en provincie Utrecht.

Verbinding wandelroute landgoed Eyckenstein Maartensdijk
Resultaat: aangelegd pad evenwijdig aan de Koekoeksteeg over een lengte van ongeveer 200 meter. Hiermee is ontbrekende schakel in wandelroute opgelost.
Samenwerking: landgoed Eyckenstein en provincie Utrecht.

Wandelroutenetwerk Stichtse Lustwarande bij Leersum
Resultaat: boekje met diverse wandelroutes langs Stichtse Lustwarande en de cultuurhistorische parels op de Heuvelrug, waaronder landgoed Broekhuizen in Leersum.
Samenwerking: Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug, Recreatieschap Midden Nederland, diverse landgoederen en provincie Utrecht.

Heideherstel Huis te Maarn
Resultaat: van oudsher was de heuvelrug bedekt met heide, later pas met bos. Een deel van deze heide wordt nu hersteld. Dit levert een grotere biodiversiteit op.
Samenwerking: Huis te Maarn en provincie Utrecht.

Schaapskudde op de Heuvelrug
Resultaat: twee permanent 'natuurbeherende' schaapskuddes. Aanleiding was de film over een tocht met schapen over de Heuvelrug om te ervaren welke hindernissen dieren ondervinden om zich te verplaatsen op de Heuvelrug.
Samenwerking: Het Utrechts Landschap, Goois Natuurreservaat en provincie Utrecht.

Gelderse Vallei en Eemland

www.wantbuitengebeurthet.nl

De Gelderse Vallei en Eemland is een uniek gebied met veel bedrijvigheid en bijzondere landschappelijke, cultuurhistorische en natuurlijke waarden.
Karakteristiek voor het gebied zijn het afwisselende en kleinschalige landschap, de verrassende natuurparels en de cultuurhistorische landgoederen.
Projectbureau SVGV is een samenwerkingsverband van alle partijen die actief zijn in het landelijk gebied van de Gelderse Vallei en Eemland, is regisseur en hét aanspreekpunt voor de vernieuwingsprojecten die plaatsvinden in dit gebied. SVGV bindt de uiteenlopende belangen van partijen in het gebied en initieert gemeenteoverschrijdende en integrale projecten. Van de aanleg van fiets- en wandelpaden, de bouw van een dorpshuis tot nieuwe perspectieven voor agrarische ondernemers.

Kanosteiger bij natuurvriendelijke oever tussen Leusden en Veenendaal
Resultaat: aanleg van 8,4 kilometer natuurvriendelijke oevers langs het Valleikanaal als ecologische verbindingszone voor vissen, vier kleine natuurgebieden, negen kanosteigers en diverse bankjes.
Samenwerking: kanoverhuurbedrijven, gemeente Leusden en Veenendaal en provincie Utrecht.

Nieuw Landgoed Wittenoord Renswoude
Resultaat: 25 hectare nieuw landgoed volgens natuurschoonwet richtlijn, met de bouw van drie huizen ingepast in het landschap. In combinatie met nieuwe natuur die opengesteld is voor wandelaars en herstel deel van de Grebbelinie.
Samenwerking: gemeente Renswoude en provincie Utrecht.

Fort Daatselaar
Resultaat: herstel van Fort Daatselaar, zodat het beter beleefbaar is voor bezoekers in het gebied. De recreatieve inrichting wordt begin 2011 gerealiseerd.
Samenwerking: Staatsbosbeheer, gemeente Renswoude, Waterschap Vallei & Eem en provincie Utrecht.

Boerderij familie Henken Renswoude
Resultaat: bedrijfsverplaatsing van intensief veehouderijbedrijf met voldoende perspectief, vanuit kwetsbare natuur bij Utrechtse Heuvelrug (extensiveringsgebied) naar landbouwontwikkelingsgebied.
Samenwerking: Dienst Landelijk Gebied, gemeente Renswoude, provincie Gelderland, en Utrecht.

Luchtwasser Woudenberg
Resultaat: installatie van twee luchtwassers op een bestaande en een nieuw gebouwde varkensstal. De luchtwasser reduceert 85 % ammoniak, die uit de stallen komt. De hoeveelheid geur wordt door de luchtwasser met 75% verminderd en daarnaast vindt er reductie van fijn stof plaats. Met het project wordt een duurzame ontwikkeling van de intensieve veehouderij bevorderd, zowel economisch als ecologisch.
Samenwerking: Varkenshouderij Veldhuizen bv en provincie Utrecht.

Multifunctioneel centrum Achterberg
Resultaat: in de kleine dorpskern is een centrum gebouwd waar woningen en verschillende winkels, dienst- en zorgverleners onder één dak zitten. Dichtbij en centraal voor bewoners van Achterberg. Dit is één van de projecten uit Plan Achterberg.
Samenwerking: St. Leefbaarheids en Welzijnsvoorzieningen Multifunctioneel Centrum Achterberg, ondernemersvereniging Achterberg, gemeente Rhenen en provincie Utrecht.

Klompenpad Veen- en Veldendijkpad bij Bunschoten-Spakenburg
Resultaat: 13 kilometer klompenpad door de polder, over boerenland en dijken. Samenwerking: provincie Utrecht, gemeente Bunschoten-Spakenburg, Landschap Erfgoed.
Samenwerking: gemeente Bunschoten-Spakenburg, Landschap Erfgoed Utrecht, Landschapsfonds Eem en Vallei, diverse particuliere grondeigenaren en provincie Utrecht.

Natuurgebied Bloeidaal bij Amersfoort
Resultaat: klokjesgentianen, kleine zonnedauw, tureluurs en grutto's vlakbij Amersfoort, toegankelijk voor wandelaars en fietsers. Drieëntwintig hectare natuur- recreatie- en waterbergingsgebied.
Samenwerking: Het Utrechts Landschap, Waterschap Vallei en Eem, gemeente Amersfoort, waterleidingbedrijf Hydron en provincie Utrecht.

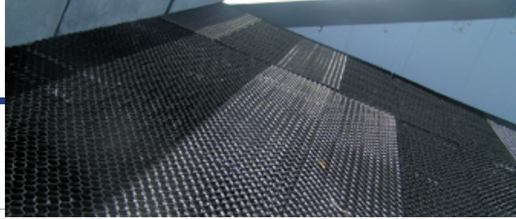

De toekomst?

Realistische ambities

Het werk is niet af. Ambities voor een sterker en vitaal platteland blijven. Einddoelen moeten nog gehaald worden. Door de recente ontwikkelingen bij het Rijk zullen de doelen bijgesteld moeten worden. De Ecologische Hoofdstructuur wordt herijkt en het financiële kader vanuit het Rijk wordt minder. De regie voor het buitengebied komt nog meer dan ooit bij de provincies te liggen. Gelukkig hebben we de kennis voor het vinden van verbinding tussen provinciale (eind)verantwoordelijkheid en de uitvoeringskracht van gebieden de laatste vier jaar opgebouwd binnen de programmabureaus.

Heldere rolverdeling

Dit brengt extra verantwoordelijk mee voor de provincie, ook in financiële zin. De zorg en de ontwikkeling van het Utrechtse Vitaal Platteland ligt bij het provinciaal bestuur én de gebieden. Vanuit de beschikbare middelen van de nieuwe coalitie zullen de gebieden hun gebiedsprogramma bijstellen en verlengen van 2013 naar 2015.
De gebiedscommissies stellen dit programma op en bieden opnieuw hun verantwoordelijkheid aan bij de provincie om de uitvoering ervan ter hand te nemen. Naast een goede samenwerking met de provincie, is een duidelijke rolverdeling tussen provincie en gebieden van belang. Daarbij zullen de gebieden vanuit efficiency ook de inzet van de programmabureaus en de eigen gebiedscommissies kritisch tegen het licht houden.
De thema's landbouw, natuur, landschap, recreatie, cultuurhistorie, klimaat en milieu, ruimtelijke kwaliteit en nieuwe economische dragers (inclusief de Leaderprogramma's) worden op een voor het gebied passende manier uitgewerkt in de gebiedsprogramma's. Realistisch en haalbaar is het motto voor deze programma's. Maar met onverminderde ambities en doelen die we willen blijven realiseren!

Uitkijktoren De Utrechtse Waarden

Colofon

Dit boek is gemaakt in opdracht van de zeven AVP gebieden in Utrecht (de Venen, De Utrechtse Waarden, Stad en Land Utrecht, Utrechtse Vecht en Weiden, Heel de Heuvelrug, Kromme Rijnstreek en Gelderse Vallei/Eemland).

Redactie: **Miriam Jonker** (communicatieadviseur programmabureau de Venen)
Susan Claessens (communicatieadviseur programmabureau Heel de Heuvelrug en projectbureau SVGV)
Vormgeving: **Studio Herder** (www.studioherder.nl).
Fotografie: **Maarten Koch** (www.maartenkoch.nl).

Overige foto's:
Eerste wandelpad Marickenland: Jaap Maars
Groene Landschapselementen en Brede school Linschoten: John Verbruggen Fotografie
Brug bij Nigtevecht: Rob de Krom (Grontmij)
Fort Nieuwersluis: Herman Ruiter
Ecologische Hoofd Structuur en Streekmuseum boerderij Vredegoed: Carine Nieman
Kinderen bij Boerderij in de Kijker: Vereniging Boerderij in de Kijker
Stadshaven Wijk bij Duurstede: Henk Muis
Luchtfoto A2: Annet van Biezen
Ecopassage Elst/Rhenen: Het Utrechts Landschap
Klompenpad SVGV: Landschap Erfgoed Utrecht
Kaart Gebiedsplan Hollandse IJssel: Dienst Landelijk Gebied

De zeven gebieden werken samen met een veelheid aan partners. Niet iedere partner is genoemd bij de resultaten, omdat ze bij deze resultaten geen actieve rol hadden. Neemt niet weg dat deze partners van cruciaal belang zijn voor het welslagen van het werk in deze zeven AVP gebieden. De partners van alle gebieden zijn: provincies (Utrecht, Noord-Hollland en Gelderland), gemeenten, particuliere terreineigenaren, terreinbeheerders, maatschappelijke organisaties, organisaties op het vlak van recreatie, leefbaarheidsorganisaties, waterschappen, landbouworganisaties, agrariërs, regionale vrijwilligersorganisaties, en vele bewoners en ondernemers.

Fietspad in Soest

Samen maken we Utrecht mooier

Heel de Heuvelrug programmabureau

Stad en Land Utrecht

Projectbureau SVGV

Streekhuis Kromme Rijn

de Venen in het Groene Hart

De Utrechtse Waarden

Utrechtse Vecht en Weiden
Beleving van natuur en historie